

Łódź, dnia

stycznia 2009 r.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W ŁODZI
ul. Kilińskiego 210, 90-980 Łódź
tel. 683-11-00 (fax) 683-11-29 skr. poczt. 243

LLO-410-33-03/08
P/08/099

P a n

Edward GABRYŚ

Dyrektor Samodzielnego
Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej
Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 3
im. dr Seweryna Sterlinga
Uniwersytetu Medycznego

w Łodzi

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi, skontrolowała Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 3 im. dr Seweryna Sterlinga Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (zwany dalej „Szpitalem”), w zakresie wykorzystania specjalistycznej aparatury medycznej w realizacji usług medycznych, finansowanych ze środków publicznych w latach 2006-2008 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokóle kontroli, podpisanym w dniu 17 grudnia 2008 r. - Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykorzystanie specjalistycznej aparatury medycznej przy realizacji usług medycznych finansowanych ze środków publicznych, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

1. Specjalistyczna aparatura medyczna wykorzystywana do badań diagnostycznych – objęta badaniami kontrolnymi - została zainstalowana w Szpitalu w latach 1987–2007. Wartość początkowa tych urządzeń na 30 czerwca 2008 r. wynosiła 11.063 tys. zł, przy naliczonej wartości umorzeń w kwocie 4.481 tys. zł. W latach 2006-2007 na zakup i montaż aparatury o wartości początkowej 213 tys. zł, wykorzystano dotację oraz środki własne Szpitala. W całym badanym okresie na naprawy urządzeń objętych kontrolą wydatkowano łącznie 522 tys. zł, w tym 378 tys. zł na wymianę lamp rtg i części zamiennych do aparatu rentgenowskiego Axiom Artis firmy Siemens.

Kontrolowana aparatura medyczna była prawidłowo ujmowana w ewidencji i dokumentacji księgowej. Dokonywane zapisy były zgodne z zakładowym planem kont i zasadami rachunkowości, opisanymi w wewnętrznym zarządzeniu dyrektora Szpitala.

2. Szpital nie zachował należytej staranności w zakresie przeprowadzania przeglądów technicznych aparatury, stosownie do wymogów art. 4 ust. 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o wyrobach medycznych². W całym badanym okresie nie wykonano przeglądu systemu do kardioangiografii zainstalowanego w Pracowni Hemodynamiki oraz przeglądu zestawu mammograficznego i aparatu usg użytkowanych w Poradni Menopauzy i Osteoporozy. Okresowe przeglądy trzech ultrasonografów firm Philips, Echo-Son oraz Simens przeprowadzono tylko w 2006 r., a aparatu Siremobil oddanego do użytkowania w 2002 r. Pracowni Wszczepiania Stymulatorów Serca, dopiero 2 grudnia 2008 r.

Na obsługę serwisową kardioangiografu Axiom Artis dFC wraz ze stacją hemodynamiki Axiom Sensis, Szpital zawarł trzy jednoroczne kontrakty z firmą Siemens sp. z o.o. Medical Solutions w Warszawie, w tym dwa na okres od 1 maja 2005 r. do 30 kwietnia 2007 r. na łączną kwotę 196.322,40 zł i jeden na okres od 1 grudnia 2007 r. do 30 listopada 2008 r. na kwotę 99.844,80 zł. Zgodnie z kontraktami obsługa serwisowa obejmowała regularne przeglądy okresowe (według wymagań producenta - co 6 miesięcy), kontrolę jakości wykonywaną podczas przeglądów oraz naprawy. Kontrakty te nie zawierały postanowień dotyczących sankcji za nie wykonanie określonych w nich usług oraz nie obejmowały dostaw części zamiennych, które były dostarczane na podstawie oferty producenta potwierdzonej przez zamawiającego.

Analiza wpisów w paszportach technicznych aparatów wykazała, że w ramach kontraktów serwisant wykonał 2 przeglądy okresowe w dniach: 4 kwietnia 2007 r. i 9 maja 2008 r.

² Dz. U. Nr 93, poz. 896 ze zm.

(potwierdzone certyfikatami), 9 razy wymienił części, raz sprawdził pracę lampy rtg i raz poprawił jakość obrazu aparatu.

Z powyższego wynika, że mimo niewykonywania przeglądów okresowych - co 6 miesięcy - Szpital zapłacił pełną kwotę należności przewidzianych w zawartych kontraktach.

W okresie, kiedy nie było zawartej umowy serwisowej, tj. od 1 maja 2007 r. do 30 listopada 2007 r. (7 miesięcy), firma Siemens sp. z o.o. Medical Solutions w Warszawie koszty wykonanych usług liczyła jako iloczyn stawki 475,80 zł (z podatkiem VAT) za jedną roboczogodzinę i faktycznej ilości godzin pracy, z doliczeniem kosztów dojazdu w kwocie 207,40 zł. Koszty usług serwisowych za ten okres wyniosły łącznie 52 tys. zł brutto.

Dokonane ustalenia wskazują, że kolejne umowy serwisowe zostały zawarte bez szczegółowej analizy kosztów, a płatności dokonywano bez sprawdzenia ilości faktycznie przeprowadzonych przeglądów okresowych – dokonano więc zapłaty za usługi, które nie zostały wykonane. Działanie takie, w ocenie NIK, nosi cechy niegospodarności.

W złożonych wyjaśnieniach b. Dyrektor Szpitala p. W. Antoniewski podał, że nie zna przyczyn braku wpisów do paszportu technicznego o dokonanych przeglądach, brak protokołów z ich przeprowadzenia zostanie wyjaśniony z firmą Siemens, a nadzór nad pracą serwisu ma kierownik pracowni lub pracownik przez niego wyznaczony. Kontrola wykazała, że nadzór nad prawidłową eksploatacją sprzętu i aparatury medycznej został przypisany zakresem obowiązków Zastępcy Dyrektora ds. Administracyjno – Technicznych, a kierownikom poradni i pracowni Szpitala dopiero w dniu 31 października 2008 r.

3. W okresie objętym kontrolą nie były przeprowadzane testy podstawowe i specjalistyczne dla urządzeń rtg, stosownie do postanowień § 10 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 25 sierpnia 2005 r. w sprawie warunków bezpiecznego stosowania promieniowania jonizującego dla wszystkich rodzajów ekspozycji medycznej³.

W Szpitalu nie powołano, stosownie do dyspozycji art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe⁴, inspektora ochrony radiologicznej, mimo iż dwóch pracowników pracowni rentgenowskich posiadało aktualne uprawnienia w tym zakresie.

4. Stosownie do § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2004 r. w sprawie ochrony przed promieniowaniem jonizującym pracowników zewnętrznych narażonych

³ Dz. U. Nr 194, poz. 1625

⁴ Dz. U. z 2007 r. Nr 42, poz. 276 ze zm.

podczas pracy na terenie kontrolowanym⁵, w przedziałach dwumiesięcznych, Szpital przekazywał do Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi (IMP) indywidualne dozymetry pracowników Szpitala narażonych na promieniowanie. Czynności sprawdzające podejmowane w IMP nie wykazały w latach 2006-2008 (I półrocze) przekroczeń indywidualnej dawki napromieniowania. Regularnej kontroli w tym zakresie nie przeprowadzano w stosunku do 4 pracowników Pracowni Hemodynamiki, których dozymetry nie były przekazywane do badania przez okres od 10 do 16 miesięcy.

5. Szpital zapewnił dostępność do badań diagnostycznych przy wykorzystaniu specjalistycznej aparatury medycznej. Badania pacjentów przy wykorzystaniu urządzeń rtg, usg, mammografu i bieżni wysiłkowych prowadzone były na bieżąco, a jedynie przy badaniach na echokardiografie Sonos 2000 i usg Acuson CV 70 czas oczekiwania wynosił do 5 miesięcy.

Stosownie do art. 20 i art. 23 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych⁶, w Szpitalu prowadzono rejestry i listy osób oczekujących na badania oraz informowano Narodowy Fundusz Zdrowia o pacjentach oczekujących na powyższą diagnostykę.

6. Badania rentgenodiagnostyczne wykonywane były przez pracowników posiadających właściwe kwalifikacje i certyfikaty, a stan zatrudnienia personelu (18 lekarzy ze specjalizacją m.in. w dziedzinie kardiologii, endokrynologii i radiologii w pracowniach usg oraz 9 lekarzy i 9 techników w pracowniach rtg), w ocenie NIK, pozwala na optymalne wykorzystanie specjalistycznej aparatury medycznej.
7. Stwierdzono przypadki dokonywania zakupów z pominięciem ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁷, zwanej dalej „ustawą Pzp”, do których stosowania Szpital był zobowiązany jako jednostka sektora finansów publicznych.

W dniu 26 kwietnia 2006 r. Szpital zakupił za kwotę 96.621 zł od firmy Siemens sp. z o.o. Medical Solutions z Warszawy, bez stosowania ustawy Pzp, aparat rtg Polymobil Plus. W złożonych wyjaśnieniach b. Dyrektor Szpitala potwierdził dokonanie zakupu z pominięciem ustawy Pzp, uzasadniając, że awaria poprzednio użytkowanego aparatu rtg firmy Medinos paraliżowała pracę oddziałów Szpitala. Podał ponadto, że aparat był urządzeniem technicznie przestarzałym, nie odpowiadał przepisom ustawy o ochronie radiologicznej i należało go wycofać z eksploatacji.

⁵ Dz. U. Nr 102, poz. 1064

⁶ Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027

⁷ Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 ze zm.

Wykazano, że aparat ten, naprawiany ostatnio w dniu 21 marca 2006 r., oddany został do serwisu 7 kwietnia 2006 r., natomiast w orzeczeniu technicznym z dnia 22 maja 2006 r. stwierdzono, że aparat nie nadaje się do dalszej eksploatacji i powinien zostać wycofany z użycia.

Podobna sytuacja miała miejsce przy zakupach w firmie Siemens lamp do aparatu rtg Axiom Artis w dniach: 17 lipca 2006 r. i 31 lipca 2007 r. na kwoty po 61.996,67 zł oraz w dniu 21 maja 2008 r. za kwotę 62.871,68 zł. Zakupy te dokonane zostały na podstawie art. 4 pkt 8 ustawy Pzp, w sytuacji gdy, w latach 2006-2007 powołany wyżej przepis zezwalał na nie stosowanie ustawy przy zakupach nie przekraczających wyrażonej w złotych wartości 6.000 euro, a w 2008 r. - kwoty 14.000 euro.

W złożonym wyjaśnieniu Zastępcy Dyrektora ds. Administracyjno – Technicznych podał, iż zakupów dokonano bez stosowania ustawy Pzp, ponieważ dostawcą tych lamp jest jedyny przedstawiciel firmy Siemens w Polsce, tj. Siemens sp. z o.o. Medical Solutions.

Najwyższa Izba Kontroli nie podziela tego stanowiska, gdyż Szpital jako Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych⁸ jest jednostką sektora finansów publicznych zobowiązaną - stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 1 Pzp - do stosowania ustawy przy udzielaniu zamówień publicznych. Ustawa przewiduje sytuacje natychmiastowego wykonania zamówienia (np. art. 66 i 67), w związku z tym nie można uwzględnić stanowiska, iż prawidłowe było dokonanie zakupu z pominięciem tej ustawy.

Niestosowanie ustawy Prawo zamówień publicznych – przy udzielaniu zamówień o wartości powyżej 6.000 euro i 14.000 euro (kwoty obowiązujące w datach dokonanych zakupów) - stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych, stosownie do postanowień art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych⁹.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi wnosi o:

- wykonywanie i prawidłowe dokumentowanie przeglądów technicznych sprzętu medycznego,
- poprzedzanie zawieranych umów przeprowadzaniem analizy kosztów,

⁸ Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.

⁹ Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.

- dokonywanie płatności za usługi faktycznie wykonane,
- przeprowadzanie testów stosownie do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia,
- powołanie inspektora ochrony radiologicznej,
- przestrzeganie procedur obowiązujących przy udzielaniu zamówień publicznych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Dyrektora w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.